

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht Fheidhmeach 2011

Marc Iomlán

Speisialachas Gairmiúil – Óstán, Lónadóireacht agus Turasóireacht (200 marc)

Creidiúint

Dé hAoine 10 Meitheamh**Tráthnóna 2.00 – 3.30**

Treoracha d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa spás seo:
2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.
3. Caithfidh iarrthóirí thabhairt faoi **CHEITHRE** cheist.
Freagair ceist amháin as **gach** roinn de na ceithre roinn sa pháipéar.
Tá 50 marc ag dul do gach ceist.

<i>Don Fheitheoir amháin</i>	<i>Don Scrúdaitheoir amháin</i>	
Stampa an Ionaid	1. Iomlán na n-iomlán bunleathanaigh	
	2. Suim charnach na gceisteanna dícheadaithe	
	3. Marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
	4. Bónas do fhreagairt trí Ghaeilge (más cuí)	
	5. Marc iomlán a bronnadh má tá bónas don Ghaeilge i gceist (3 móide 4)	
	Nóta: Caithfidh an marc i líne 3 (nó líne 5 má bronnadh bónas don Ghaeilge) a bheith comhionann leis an marc sa bhosca Marc Iomlán ar an ghreille agus ar éadan an fhreagarleabhair.	

Roinn 1 – Ag Ithe as Baile: Bealach an Mhearbhia

(Tabhair faoi Cheist 1 nó faoi Cheist 2 sa roinn seo, tá 50 marc ag dul do gach ceist)

1. Tá níos mó roghanna á ndéanamh ag custaiméirí nuair a roghnaíonn siad tae mar dheoch i gcaiféanna.

(a) Mínigh cén fáth a bhfuil méadú ar an móréileamh atá ann do shaintaenna. (8 marc)

(b) Ainmnigh sé chineál tae éagsúla. (12 marc)

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____
5. _____ 6. _____

(c) Tabhair breac-chuntas ar na treoirlínte ba chóir a leanúint le 1. tae traidisiúnta agus le 2. saintae a dhéanamh agus a leagan amach ar an mbord. (14 marc)

1. tae traidisiúnta _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

2. saintae _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

(d) Tabhair **dhá** bhuntáiste agus **dhá** mhíbhuntáiste a bhaineann le málaí tae. (12 marc)

Buntáistí

1. _____
_____
_____

2. _____
_____
_____

Míbhuntáistí

1. _____
_____
_____

2. _____
_____
_____

(e) Déan cur síos ar an gcaoi ar chóir tae scaoilte a stóráil. (4 marc)

_____
_____

2. Úsáidtear cócaireáin mhicreathoinne i líon mór ionad Mearbhia.

- (a) Tabhair **dhá** bhuntáiste agus **dhá** mhíbhuntáiste a bhaineann le cócaireáin mhicreathoinne a úsáid. (8 marc)

Buntáistí

1. _____

_____

2. _____

_____

Míbhuntáistí

1. _____

_____

2. _____

_____

- (b) Ainmnigh **trí** bhun-ábhar atá oiriúnach le húsáid i gcócaireán micreathoinne agus **trí** bhun-ábhar atá mí-oiriúnach le húsáid i gcócaireán micreathoinne. (12 marc)

BUN-ÁBHAIR OIRIÚNACHA	BUN-ÁBHAIR MHÍ-OIRIÚNACHA
1.	1.
2.	2.
3.	3.

- (c) Mínigh cén fáth **nach** bhfuil bun-ábhair earraí cócaireachta áirithe oiriúnach le húsáid i gcócaireán micreathoinne. (6 marc)

_____

_____

_____

_____

- (d) Tabhair treoracha soiléire do **gach** ceann díobh seo a leanas ag baint úsáide as cócaireán micreathoinne,
1. ag déanamh leitean, 2. ag dí-reo gríscín muiceola, 3. ag atéamh dinnéir ar phláta agus 4. ag leá seacláide.

1. ag déanamh leite (6 marc)

---

2. ag dí-reo gríscín muiceola (6 marc)

---

3. ag atéamh dinnéir ar phláta (6 marc)

---

4. ag leá seacláide (6 marc)

Roinn 2 – Ag Ithe as Baile: Óstáin, Bialanna agus Institiúidí

(Tabhair faoi Cheist 3 nó faoi Cheist 4 sa roinn seo, tá 50 marc ag dul do gach ceist)

3. Iarradh ar do ghrúpa ranga dul i mbun lónadóireachta do cheiliúradh bronnta céimeanna i do scoil.

Féadfaidh gach céimí cuireadh a thabhairt do bheirt aíonna.

(a) Mol **triúr** aíonna eile ba chóir a chur san áireamh ar liosta na n-aíonna. (3 marc)

1. _____

2. _____

3. _____

(b) Dear cárta cuiridh don cheiliúradh. (6 marc)

Cuireadh

(c) Tabhair breac-chuntas ar na fachtóirí ba chóir a chur san áireamh nuair atá an biachlár don ócáid á phleanáil agat. (18 marc)

(d) Pleanáil biachlár cuimhneacháin **trí** chúrsa don ócáid. (14 marc)

Leathanach Clúdaigh

	<p><i>Biachlár</i></p>
--	------------------------

(e) Mol **trí** bhealach eile leis an ócáid a dhéanamh níos taitneamhaí ionas go gcuimhneofar uirthi, mar ócáid den scoth. (9 marc)

1. _____

2. _____

3. _____

4. Go minic glaoitear ‘Anraith an Lae’ ar an anraith ar bhiachlár.

(a) Mínigh cad is brí le ‘Anraith an lae’. (6 marc)

(b) Is é seo a leanas oideas d’anraith Glasraí Bána Geimhridh. (15 marc)

1 oinniún beag
200g meacan bán
300g soiliriac
1 práta beag
25g im
25g plúr
400ml stoc sicín baile
100ml bainne
Blastanas

1. Mol blastanas oiriúnach don anraith seo.

---

2. Mol gairnis agus gabhálás don anraith.

Gairnis _____

Gabhálás _____

3. Mínigh an chaoi a bhféadfaí na comhábhair don anraith a mhodhnú ionas go mbeadh sé oiriúnach 1. do luchtveigeatóir agus 2. do chéiliach.

	MODHNÚ
Lachtveigeatóir	<hr/> <hr/>
Céiliach	<hr/> <hr/>

(c) Mínigh na téarmaí seo a leanas – Sauté, Roux agus Cumasc.

(15 marc)

Sótáil (Sauté) _____

Roux _____

Cumasc _____

(d) Tabhair na comhábhair agus na treoracha le stoc sicín a dhéanamh.

(14 marc)

Comhábhair _____

Treoracha _____

Roinn 3 – Fáilteachas sa Turasóireacht

(Tabhair faoi Cheist 5 nó faoi Cheist 6 sa roinn seo, tá 50 marc ag dul do gach ceist)

5. Eagraíonn líon mór eagraíochtaí náisiúnta agus áitiúla imeachtaí ar leith le linn na Seachtaine Oidhreachta Náisiúnta chun aird a tharraingt ar nithe is díol spéise do thurasóirí in Éirinn.

(a) Tabhair sampla **amháin** de **gach** ceann de na nithe seo a leanas is díol spéise do thurasóirí in Éirinn. (12 marc)

Taitneamhacht Turasóireachta	Sampla
ionad ceolchoirme	
láithreán oidhreachta	
ní amháin amach ón gcósta is díol spéise do thurasóirí	
Páirc nó Anaclann (Dúlra) Náisiúnta	
Músaem nó Gailearaí	
conair shiúil	

(b) Scríobh alt fógraíochta ar **dhá** ní ar bith is díol spéise do thurasóirí a d'fhéadfaí a chur isteach in eolaire imeachtaí na Seachtaine Oidhreachta Náisiúnta. (14 marc)

Ní is díol spéise to thurasóirí 1. _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Ní is díol spéise to thurasóirí 2. _____

_____

_____

- (c) Tabhair breac-chuntas ar an eolas a bheadh ag teastáil ó thurasóir chun cuairt rathúil a phleanáil chuig láithreán oidhreachta. (12 marc)

- (d) Mínigh cén fáth a gcuirtear closláithreoireachtaí agus amharcláithreoireachtaí ar fáil go minic in ionaid cuairteoirí ag láithreáin oidhreachta. (12 marc)

---

6. Taispeánadh an fógra seo a leanas san fhorlónadh taistil de nuachtán náisiúnta.

COSTA DEL SOL, AN SPÁINN, 7 n-oíche, €615 an duine, seomra i bpáirt (pps), 3*, 2 sheomra leapa, árasán féinfhrestail (S / C), léibheann sa ghrian, aerchóiriú, linn snámha, clár siamsaíochta gach oíche atá saor in aisce, 2 nóim. siúlóide chuig na siopaí agus an trá, páistí faoi bhun 2 bliain d'aois saor in aisce, eitiltí gan stad ó Éirinn, san áireamh i bpraghas an duine, seomra i bpáirt tá cánacha, táillí agus aistriúcháin.

(a) Mínigh na téarmaí seo a leanas a úsáideadh san fhógra. (12 marc)

pps (an duine, seomra i bpáirt) _____

_____

3* _____

_____

S / C (féinfhrestail) _____

_____

cánacha, táillí agus aistriúcháin san áireamh _____

_____

_____

_____

_____

(b) Mínigh cén fáth a roghnódh teaghlach ina bhfuil beirt daoine fásta agus beirt pháistí an tsaoire seo. (21 marc)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(c) Liostaigh na hearraí riachtanacha agus tábhachtacha ar chóir don teaghlach iad a thabhairt leo ar saoire. (6 marc)

(d) Mol bealaí áirithe ina bhféadfadh teaghlach luach ar airgead a bhaint amach agus saoire á pleanáil acu. (11 marc)

Roinn 4 – Lónadóireacht le hAghaidh na hÉagsúlachta

(Tabhair faoi Cheist 7 nó faoi Cheist 8 sa roinn seo, tá 50 marc ag dul do gach ceist)

7. Tugann gairmithe sláinte rabhadh go bhféadfadh fadhbanna sláinte tromchúiseacha a bheith ann de thoradh a bheith róthrom agus murtallach.

(a) Tabhair breac-chuntas ar na fadhbanna sláinte a bhaineann go hiondúil le bheith róthrom. (12 marc)

(b) Tabhair breac-chuntas ar na treoirínte cothaithe ba chóir a leanúint chun baol an mhurtaill a laghdú. (15 marc)

- (c) Pleanáil biachlár do dhinnéar **dhá** chúrsa do dhuine fásta atá róthrom agus a bhfuil mar aidhm aige/aici meáchan sláintiúil a bhaint amach. (14 marc)

Bíachlár

- (d) Déan measúnú ar luach cothaitheach agus diaiteach an bhiachláir atá pleanáilte agat. (9 marc)

---

8. Aithnítear an t-ardchaighdeán atá ag mairteoil agus ag uaineoil na hÉireann anseo sa bhaile agus thar lear.

- (a) Ainmnigh mias mairteola nó uaineola **dhifriúil** a bhaineann le **gach** ceann de na tíortha seo a leanas agus mol gabhálas **difriúil** do **gach** mias. (20 marc)

Tír	Mias	Gabhálas
An Iodáil		
An tSín		
Meicsiceo		
An India		
Sasana		

- (b) Mínigh cad is brí leis na téarmaí ‘scothbhruite’ agus ‘tearcbhruite’ nuair atá feoil á cócaráil agat. (8 marc)

Scothbhruite _____

_____

_____

_____

Tearcbhruite _____

_____

_____

_____

(c) Mol úsáid **dhifriúil** do **gach** ceann díobh seo a leanas.

(16 marc)

	Úsáid
Anlann soighe	
Ola olóige	
Lus an choirre	
Purée trátaí	
Míl	
Salsa	
Peisteo	
Sinséar	

(d) Cén t-eolas a chuireann an tsiombail seo in iúl duit?

(6 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
<i>Iomlán</i>	
<i>Bónas</i>	
<i>Marc Iomlán</i>	